

משא ומתן תחת אש

אריה ארנון

מלחמות פורצות באביב, כך אמרו לנו. החורף הלוהט המתגלגל סביבנו מאיים לחסל עוד מוסכמה, שלא לדבר על חיים לא מעטים. ישראלים רבים מרגישים כי אנו בעיצומה של סחרחורת תגובות, כאלה שכביכול אי אפשר להימנע מהן והן המכתיבות את מהלך האירועים. אין זה כך. מאחורי ההחלטות ה"נקודתיות" מסתתרת תוכנית גדולה. דיון איסטרטגי אולי עוד לא התקיים בממשלה, אך איסטרטגיה כבר מיושמת.

מר שרון, בעזרתם האדיבה של אנשי העבודה, הצליח להפוך למוסכמה, עליה כמעט ואין ערעור, את הקביעה: "אין משא ומתן בטרם הפסקת אש". ומה יקרה כשיושג השקט המיוחל? ברור לכל כי הפלסטינים לא יזכו במשא ומתן עם ממשלת שרון למימוש עצמאותם, אפילו בהגדרתה המינימלית. וכשהרשות הפלסטינית מצליחה בכל זאת ליצור שקט יחסי, ממשיכה ממשלת ישראל להסלים את המלחמה, הפעם בחסות הטיעון "הרשות אינה נלחמת בתשתית הטרור". כלומר, מר שרון מציע לרשות הפלסטינית לא רק לדאוג לשקט, אלא להיכנס למלחמת אזרחים עם מחזיקי נשק פלסטינים. רק אז יגיע המשא ומתן, בו יקבלו הפלסטינים...המשך המצב הקיים. במלים אחרות, ממשלת שרון פועלת במודע להורדת הרשות הפלסטינית על ברכיה, תוך שזו מודה כי מאבק הפלסטינים למדינה עצמאית נכשל. האיסטרטגיה מונחת לפנינו ושמה – הכנעת הצד הפלסטיני. את "תנו לצהל לנצח" זוכרים?

ישראלים רבים יאמרו כאן, כן! אך הם טעו כשפתחו באינתיפדה ולכן רק כניעתם עכשיו תהיה תשובה הולמת. אך האם עונשם לא יהיה גם עונשינו? האם "ניצחון" משרת באמת את מיטב האינטרסים שלנו? מחשבה על החלופות הפתוחות לנו ולשכנינו תוביל למסקנות אחרות.

בין הים לירדן ימשיכו לחיות שני עמים. פשרה ביניהם היא דרך החיים, מלחמה, צודקת או לא, היא דרך המוות. הכנעת הצד השני, גם אם ראשי הצבא טוענים כי ביחסי הכוחות הנוכחיים היא אפשרית, תביא לסיבובים נוספים. מחיר ההכנעה יהיה נורא, ארץ ישראל – פלסטין כולה תהפוך לשדה מלחמה נצחי שאחריתו מי ישורנו. במקום תקווה ושגשוג יצמחו יאוש ומחסור. שני העמים יהפכו לשבויה של מלחמת נצח.

המעבר מעימות דמים לחיפוש פשרה הוגנת מחייב לנהל משא ומתן, גם תחת אש ולהציע תנאים שיענו על המינימום ההכרחי של שני העמים. פשרה הוגנת ולא כניעה זו צריכה להיות האיסטרטגיה של ישראל ופלסטין. רק כשישראל תציע לשכן הפלסטיני פשרה ראויה, שכולם יודעים מהי, ולא כניעה, יוכל כל ישראלי להשלים עם טענת האין ברירה. בינתיים נדע כולנו כי יש ברירה, אך ישראל בחרה בהפעלת כוחה לשלילת עצמאותו של העם הפלסטיני.